

Yksityisteiden avustushakemuksen ohje 2023 päivitys sekä hakemus-lomakkeiden päivittäminen

Elinvltk 06.06.2023 § 113
167/00.01.01.01/2023

Valmistelija	Maarakennusmestari Jaana Lämsä, 0400 855960, jaana.lamsa@vaala.fi , Tiedonhallintasihteeri Minna Korhonen 0400 855917, minna.korhonen@vaala.fi
Peruste	Yksityistiel 560/2018

Ohjeen päivittämistarve perustuu edellisen ohjeen voimaantulon järkeiseen saatuun käytännön kokemukseen, tulevaisuuden talousnäkymään ja hakemusprosessin selkeyttämiseen. Kunnan yksityisteiden avustushakemuksen ohjeen laatiminen aloitettiin vuonna 2021 ja vahvistettiin kunnanvaltuustossa (Kvalt 21.04.2022 § 37) vuonna 2022.

Nykyinen ohje vaatii eri tasoilla tarkastelua. Päätöksenteon kulku, avustuksen hakeminen sekä vaatimukset avustamisen saamiselle on kuvattu päivitettyyn ohjeeseen. Ohje on tarkoitettu kuntalaisille, sekä päätöksenteon tueksi. Päivitettyyn ohjeeseen on kirjattu lainmukainen kunnan rooli ja mahdollinen kunnan avustusmuotojen uudellinen lähestyminen. Avustusten hakemuskäytännöt on myös päivitetty. (Oheismateriaalin liitteenä)

Yksityistielaki (560 /2018) korvasi vuonna 1963 voimaan tulleen lain yksityisteistä. Uusi Yksityistielaki astui voimaan 1.1.2019. Tielautakuntien yksityistielain mukaiset tehtävät lakkasivat 31. päivä joulukuuta 2019. Kunnille jäi edelleen mahdollisuus myöntää avustuksia tiekunnille, mutta se ei ole kunnan lakisääteinen velvoite. Vaalan kunta avustaa edelleen yksityisteitä.

Yksityistietoimituksen suorittamisesta huolehtii Maanmittauslaitos tai asemakaava-alueella se viranomainen, joka kiinteistörekisterilain (392/1985) 5 §:n mukaisesti toimii kiinteistörekisterin pitäjänä asianomaisella alueella eli kunnan kiinteistöinsinööri tai muu kuntaan virkasuhteessa oleva toimitusinsinööri. Yksityistietoimituksista säädetään tarkemmin yksityistielain 6 luvussa ja kiinteistönmuodostamislainsäädännössä. Muutoksenhaussa yksityistietoimituksessa tehtyyn ratkaisuun haetaan muutosta kiinteistönmuodostuslain mukaan, eli valittamalla maa- ja metsäministeriön. Tiekuuntien päätöksiä koskevat moiteasiat siirtyvät kokonaan käräjäoikeuksien ratkaistavaksi (YTL 65 §).

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 85 §) mukaan kadunpidon järjestäminen kuuluu kunnalle. Kadunpitovelvollisuus alkaa, kun asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön liikennetarve sitä edellyttää eikä kadun rakentamisesta kunnalle aiheutuvia kustannuksia ole pidettävä kohtuuttomina kadun rakentamisella tyydytettävään liikennetarpeeseen verrattuna. Kunnan vastuiden hoitamiseen tulee keskittyä lähivuosina enemmän, koska kaavateiden korjausvelka on suuri.

Kunnan vastuulla on maankäytön suunnittelu sekä asemakaava-alueella katujen ja muiden yleisten alueiden suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Kunnan ja kiinteistönomistajan velvollisuus kadun kunnossapidon puhtaanapitoon alkaa, kun katu tyydyttää asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön tarpeen ja sitä koskeva kunnan päätös

(kadunpitopäätös) on tehty. Samasta ajankohdasta katsotaan katu luovutetuksi yleiseen käyttöön. Katujen osalta vastuut ovat jaettu kunnan ja kiinteistöjen välillä (MRL 86 § 3 mom. + puhtaanapitolaki)

Avustuksista päätettäessä on tärkeää huomioida kunnan vastuulla olevat lakisääteiset velvollisuudet, jotta raha ja olemassa olevat resurssit riittäisivät vastuiden täyttämiseen ja myös kehittämiseen nykyistä paremmin. Maanrakennuksen alla oleva teiden osa-alueen talousarvio pitää sisällään kaavateihin liittyvän ylläpidon sekä yksityisteiden avustamiseen varatun määrärahan. Tämän hetkisen tilanteen mukaan yksityisteiden talvikunnossapitoon kaudelle 2022-2023 on kulunut rahaa joulukuusta 2022 (57 284 €) huhtikuuhun **217 640 €** (josta tälle vuodelle kirjautunut 160 356 €), laskuja on vielä kirjautumatta. Tämän hetken tiedon mukaan ei talousarvioon varattu 200 000 € riitä kattamaan talvikunnossapidon kuluja. Yksityisteiden avustamiseen varattu määräraha on noussut voimakkaasti vuodesta 2018 alkaen. Vastaavana aikana kaavateiden (kunnan vastuuseen kuuluvaan) kunnossapitoon käytetty raha on pysynyt 55 000 € - 80 000 €, summa pitää sisällään kesä- ja talvikunnossapidon. Kaavateiden määrä on lisääntynyt viime vuosina Vaalankurkun alue ja Järvikyläntie muuttuminen kaavatieksi.

ELY- keskuksen tukemiin yksityisteiden perusparannusavustamiseen varattu määrärahan jakaminen olisi hyvä käsitellä kaikkien määräaikaan saapuneiden hakemusten kesken kerralla ja viedä päätöksen tekoon yhtäaikaan. Perusparannusavustusta hakevan tiekunnan tulee olla aktiivinen ja ilmoittaa kuntaan määräaikaan mennessä tienparannussuunnitelmista sekä kustannusarvio, jotta määrärahaa arvioitaessa tämä voidaan huomioida.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti

Päätösesitys

Esitän, että uusi yksityisteiden avustushakemuksien ohje lomakkeineen esitetään päivityksenä hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle.

Pekka Välinen poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 19.32.

Esa Karjalainen poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 19.57.

Eila Hallamaa poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 20.02.

Keskustelun kuluessa Aino Leinonen teki vastaesityksen:

Järjestäytyneiden yksityisteiden avustushakemuksia ei tarvitsisi tehdä tiekuntien/hoitokuntien joka vuosi erikseen kunnalle eli viime vuoden avustushakemus olisi voimassa tämän sopimuskauden eli vuoden 2026 vuoden loppuun asti jos avustuksen prosenttimäärään ei ole tullut muutoksia.

Esitys raukesi kannattamattomana.

Pylälän käsittelyn aikana pidettiin tauko klo 20.02-20.14

Päätös

Hyväksyttiin.

Jaana Lämsä poistui kokouksesta päätöksen teon jälkeen klo 20.17.